



„Pionierzy Nowej Huty” w Nowohuckim Centrum Kultury

2019-07-04

Z okazji 70-lecia Nowej Huty warto sięgnąć do okresu jej narodzin, kiedy rozpoczęto budowę pierwszych osiedli mieszkaniowych do dziś wyznaczających jej zasadniczy kształt, i traktowanych przez specjalistów jako „wybitna kreacja urbanistyczna”. Rozpoczęto ją pośród łąk urodzajnego zboża, na gołym terenie, co dokumentował Stanisław Senisson. Jego prace, ze zbiorów Krakowskiego Towarzystwa Fotograficznego, będziemy mogli zobaczyć w sierpniu na wystawie „Pionierzy Nowej Huty” w Nowohuckim Centrum Kultury.

Tak o wystawie, historii i autorze zdjęć pisze Adam Gryczyński, artysta fotograf: „Nowa Huta jest miastem – symbolem, w którym zogniskowały się blaski i cienie powojennej historii Polski. Jest także fenomenem na skalę europejską ze względu na czas i miejsce powstania, dynamikę rozwoju oraz wydarzenia jakie odcisnęły w niej ślad. Posiada specyficzny „Genius loci”, który dawniej wyraźnie odróżniał ją od sanktuarium narodowego – Krakowa. Obecnie, mimo postępującej integracji, wciąż zachowuje w świadomości społecznej część własnej odrębności”.

Historię początków Nowej Huty dokumentował Stanisław Senisson. „Pozostawił on po sobie serię zdjęć wykonanych latem 1949 r. w podkrakowskiej wsi Mogiła, gdzie zaczęto wznosić pierwsze, niewielkie dwupiętrowe bloki mieszkalne pokryte czterospadowymi dachami, zaprojektowane przez Franciszka Adamskiego. Na wystawie znajdują się głównie portrety ich budowniczych - pionierów Nowej Huty, zarówno kadry kierowniczej jak i robotników; murarzy, tynkarzy, cieśli, ślusarzy, wozaków... Ich wyraziste portrety (przyjezdnych i miejscowych) ukazują Senissona nie tylko jako dokumentalistę, ale również świetnego fotoreportera, żywo zainteresowanego losem zwykłych ludzi, którzy najczęściej przybywali tu z różnych stron, aby szukać swego miejsca w nowej rzeczywistości.

Stanisław Senisson był absolwentem Szkoły Podchorążych Wojsk Łączności w Zegrzu, skończył kurs instruktorów sportu spadochronowego w Legionowie, a w 1937 r. został mianowany na podporucznika w 7. Wielkopolskim Batalionie Telegraficznym. W maju 1939 r. trafił do kompanii łączności 6. Dywizji Piechoty w Krakowie. Walkę na froncie II wojny światowej rozpoczął z Armią "Kraków" (za kampanię wrześniową został odznaczony Krzyżem Walecznych), a 29 września 1939 r. dostał się do niewoli niemieckiej i kolejnych oflagów - w Braunschweigu, Woldenbergu i Murnau. W pierwszym z nich, m.in. razem z por. inż. Tadeuszem Ptaszyckim - późniejszym generalnym projektantem Nowej Huty, organizował bibliotekę i teatr obozowy.

Po uwolnieniu obozu przez wojska amerykańskie wstąpił do II Korpusu Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, walczył m.in. w plutonie łączności 3. Brygady Strzelców Karpackich, później został dowódcą 3. kompanii w Batalionie Łączności 3. Dywizji Strzelców Karpackich i dowódcą kompanii repatriacyjnej 98 P.R.C. w Cumnock w Szkocji.

Po powrocie do Polski w 1947 r. był przez ówczesną władzę szykanowany. Nie mogąc znaleźć innego zatrudnienia pracował początkowo w warsztacie rzemieślniczym u



swego ojca jako introligator i fotomechanik, później - jako asystent operatora w ekipie Włodzimierza Puchalskiego. Był też korespondentem i współpracownikiem "Echa Krakowa" i "Gazety Krakowskiej". Pisał reportaże i fotografował początki budowy Nowej Huty studiując jednocześnie filologię polską na UJ. Współpracował z wydawnictwami; Ossolineum i Literackim, ponadto z Muzeum Narodowym, Politechniką Krakowską i Akademią Medyczną. Był także asystentem w Instytucie Ekspertyz Sądowych w dziale kryminalistyki oraz w Instytucie Badań Literackich w Warszawie".

Stanisław Senisson będąc członkiem Polskiego Towarzystwa Fotograficznego i Krakowskiego Towarzystwa Fotograficznego wraz z żoną Ireną i synem Pawłem aktywnie uprawiał turystykę pieszą, nie rozstając się z aparatem fotograficznym. Lubił wędrowki tatrzańskie i spływy kajakowe po Mazurach i Dunajcu. Był powszechnie lubianym i pogodnym człowiekiem. Zmarł 23 października 1996 r. w Krakowie.

Wystawę prac Stanisława Senissona możemy zobaczyć od 1 do 31 sierpnia w galerii Nowohuckiego Centrum Kultury. Wstęp jest bezpłatny.